

ЕРОС, ЕРОС

**ЦРТЕЖИ И ГРАФИКЕ ЗВОНКА ТИЛИЋА, Господар Василиј
конак, 25. мај — 15. јуни 1982.**

Академски графичар, Звонко Тилић (1953), сарадник одељења за графику на академији ликовних уметности у Новом Саду, представио се краљевачком ликовном кругу значајним избором цртежа и графика, којим је и окончао пролећну ликовну сезону.

Тилић припада млађој генерацији уметника који своју поетику граде на широком плану афирмације људског. Човек као симбол и загонетка истовремено надахњује уметност задњих година афирмишући паралелно и класичне ликовне вредности које у светлу наглашеног остварења, некрофилије и насиља имају и посебну снагу. Тилићево опредељење, наглашено фројдовског полазишта, залази у лавиринте наглашене еротике и камуфлиране сексуалности. Посмаграјући његове радове, пренаглашени Фројдов либидо има пуно оправдања а Ерос у нама заиста има основну покретачку снагу. Да ли је тако, очигледно је мало важно, Тилић мисли да је сте и заиста је убедљив. Ерос који се препознаје у свему и свачему или чак има стваралачку снагу да све форме и облике познатог инвентара овог света преобликује по својој слици и прилици!!! Наглашена плод-

ност целокупног аранжмана спроведена је делом симболиком а делом отвореним значењем (илустрацијом) облика. Небо: тешко, мутно и претерано бременито. Појединачни облаци носе зреле плодове а поједини лењо додирују тло. Земља = мајка, моћна и велика, топла и заштитничка буја набубрелим облицима нескривене симболике: пластови сена = велике женске груди, гомили надошлог камења = фазе фетуса, нескривени фалуси, тамни отрови, прстенови, точкови, итд. обавезно окриљени заштитничком бригом очинских вертикала. Еротска симболика добија и ново значење у несвесном сценографском миљеу хришћанске традиције и морала (плодне јасле и обавезне овце). Тилићева младост набујале еротике на нивоима несвесног и симболичног сукобљава се са Тантосом и забраном који вековима трају као значајна фаза сазревања. Обавезни Тантос вири из истих оних форми из којих и Ерос значећи истовремено страх, претњу, изазов и коначну завршну фазу сваке плодности, наговештавајући љигавом и лепљивом течношћу (мајке материце) сивом и непрозирном маглом извесна пренатална сећања као могућности вечног то-

ка рабања и умирања. Тилић уме да га нагласи и мучније: злослутне црне птичурине које у великом броју стоје у лешинарском (и хигијенском) миру тик над најплоднијом и најеротскијом атмосфером под собом. Понекад је то нечујно нарушавање симболичних конструкција од прућа које се логано осипају више као злурадо подсећање него као претња.

Што знањем, што хтењем а понајвише сопственом бујном и незадржаном животношћу, Тилић нам као ретко ко без имало мудровања, стида или скривања указује на Еротички аспект наше природе као један од најзначајнијих, (читајући Фројда гледати Тилића).

У искључивом ликовном контексту Тилићеве листови показују коректног (али и не особеног) цртача чија је ликовна снага пре у композицији и вештом и одмереном контрастирању структуралних форми и оних облика у које се тоне као у сан. Сликарски осећај надвладава цртачко графичка решења изванредним нијансира-

њем сивица и изразито сликарских партија, првенствено на цртежима. Архитектоника његових радова неопходан је основ како ликовној организацији елемената тако и основи тематике.

Тилићево везивање за Халида Тиквешу чији је ђак и савременик, које је наглашено (атмосфером, еротиком или чак буквално преузетим формама као што су облаци, брда, камење и сл. нимало не смета. Тиквешин став је многозначнији обзиром да је старији док је Тилићев непосреднији и значајнији као илустровани архетип.

И ако прошла незапажено као уосталом већина изложби у Краљеву, Тилићева је била једна од значајнијих и вероватно најкомплетнијих у свом значењу. Обједињујући у себи ликовне (сликарске, цртачке и графичке вредности) као и психолошке, Тилићева оријентација респектује модерном поетиком и слободом израза, процес индивидуације у истој мери колело и стваралачки чин.

ПРЕСТА
ПОР ПОВРА